

ÅRSMØDE 2017

STOK inviterer til
Årsmøde i Glostrup

---

10. og 11. november 2017

BACK TO BASICS – ANNO 2017

Systemisk og narrativ integritet, en invitation
til nye landskaber

Dansk forening for
**SYSTEMISK OG
NARRATIV TERAPI OG
KONSULTATION**

Back to Basics - Anno 2017

SYSTEMISK OG NARRATIV INTEGRITET, EN INVITATION TIL NYE LANDSKABER

IGENNEM FLERE år har vi haft en undersøgende bevægelse i årsmøderne – barnets position, kønnenes position og ikke så meget at være afgrænsende for, hvad der er systemisk og narrativt, gående i en retning af, hvad er medlemmerne optaget af – og måske også, hvad er deres arbejds-giver er optaget af. Altså mere mod det der forener og måske supplerer ”bekendelsesgrundlaget”.

Nu har vi så fået lyst til at svinge hjulet lidt tilbage. Hvad er egentlig kernen i den systemiske og den narrative forståelse? Ikke så meget for at søge efter forskellighederne, og det absolut ikke forenelige, men for at invitere de centrale elementer til gensyn. Både som en kontinuerlig seen i øjnene og som et genbesøg, der måske kan være med til at give et nyt udtryk og en ny fortolkning i 2017.

Med andre ord – når vi er optagede af andres input, andres forståelser og

andres narrativer, hvor ligger så det unikke i det systemiskes og den narratives bud på et møde med verden. Den verden, der opleves at give knubs og udfordringer, både for individet, for familien, for gruppen og for organisationen. Og hvordan fastholder vi nysgerrighed, profil og professionalisme i en tid, der hylder quickfix og evidensbaserede metoder. Hvordan står vi fagligt i dette møde, og holder vores integritet i behold?

Hvilken arv har vi fået fra vore systemiske og narrative forfædre; hvordan behandles den arv med respekt og hvordan skaber vi sammenhænge – også for os selv i vores fagprofessionelle ageren – i fortid, nutid og fremtid.

Back to Basics – men I nutiden og med en strækken ud efter fremtiden.

Back to Basics – ikke som et fortidslevn, men for at bringe energi og troværdighed op til nutidens virke.

Program

FREDAG

8.30 Ankomst og registrering

9.00 Velkomst

ved STOKs formand
Lisa Romlund

9.15 Det handler stadig
om frihed

Anette Holmgren, DISPUK

12.00 Frokost

13.00 Generalforsamling

15.00 Pause

15.30 Systemiske bølger -
- 18.30 Fortid, nåtid og fremtid

Lennart Lorås

19.00 Festmiddag

LØRDAG

7.30 Morgenmad
- 9.00

9.00 Workshops

- 1** Supervisionens dramaturgi og analysestrategier
- 2** Skal vi have bæredygtighed ind på bostederne?
- 3** Ved mor altid bedst?
- 4** Bevægelser i grupper
- 5** Rideterapi i arbejdet med psykisk sårbare unge
- 6** Narrativ rusmiddelbehandling

10.15 Pause

10.30 Når verden kalder på
ekspertise og sikkerhed

Dorte Lund-Jacobsen, Dorte
Nissen & Thilde Westmark,
Inpraxis

12.50 Afslutning, madpakker
- 13.00

Der tages forbehold for ændringer i programmet

FREDAG

8.30 Ankomst og registrering

9.00 Velkomst

ved STOKs formand Lisa Romlund

9.15 Det handler stadig om frihed

Anette Holmgren, DISPUK

Dette årsmøde har fokus på familierapiens teoretiske og metodiske rødder. For mig har terapi altid været et frihedsprojekt. Min oprindelige fascination af narrativ terapi lå i muligheden for at give modspil til dominerende forståelser, der gennemsyrrer den moderne magt som den viser sig i traditionel psykiatri og psykologi, gennem en opmærksomhed på de handlinger man allerede havde gjort og det man allerede vidste. Jeg var tiltrukket af ideen om, at der allerede er viden nok. Terapeutens opgave var at hjælpe med at opdage den. Senere blev jeg drevet af et ønske om at kunne vise kulturen den smerte den selv producerede og af udviklingen af en samtalepraksis, hvor erfaringer opkvalificeres til kollektiv forståelse.

I dag fascineres jeg af de vanskelige, meningsløse og gemte erfaringer. Med dette som udgangspunkt vil denne formiddag handle om, hvordan de beretninger, jeg igennem årene har lyttet til, formede min tænkning og forståelse af den narrative praksis og af de problematikker, den rettede sig imod. Noget har forandret sig og nyt er på vej.

Oplægget præsenterer den narrative praksis igennem, hvad der kun kan blive en personlig optik. Dengang, nu og i fremtiden. I en blanding af teori, historier og fælles eksemplificeringer af min praksis.

12.00 Frokost

13.00 Generalforsamling

Dagsorden

1. Valg af dirigent/mødeleder, der skal konstatere om mødet er lovligt indkaldt. Der kan vælges 2 dirigenter.
2. Valg af referent(er)
3. Forelæggelse og godkendelse af formandens beretning
4. Beretninger fra eventuelle udvalg
5. Forelæggelse og godkendelse af revideret regnskab
6. Fastlæggelse af kontingent og forelæggelse af budget for nyt regnskabsår
7. Indkomne forslag
  - a) Fremsat af bestyrelsen

Der foreslås følgende vedtægtsændring: §4, stk. 10: Foreningen tegnes af formand og kasserer i fællesskab
  - b) Fremsat af bestyrelsen
    - i) Formålet med STOK som det blev vedtaget ved etableringen i 1988 er opfyldt og derfor nedsættes et udvalg, der i det kommende år, i samspil med bestyrelsen, frem til næste ordinære generalforsamling arbejder med et nyt formål til foreningen, oplægget fremlægges som vedtægtsændring på den ordinære generalforsamling 2018
    - ii) Formålet med STOK som det blev vedtaget ved etableringen i 1988 er opfyldt og derfor indstilles der til generalforsamlingen at opløse foreningen.
8. Orientering fra bestyrelsen om Nordisk kongres 2020; herunder organisation og nedsættelse af arbejdsgrupper
9. Valg af formand/kasserer (ulige/lige år). Der er valg til formandsposten
10. Valg af bestyrelsesmedlemmer (ulige år: 3, lige år: 2). Sune er på valg; Dorte er indtrådt som suppleant, der er valg til denne plads
11. Valg af 2 bestyrelsessuppleanter
12. Valg af 2 revisorer
13. Eventuelt

FREDAG

15.00 Pause

15.30 Systemiske bølger – Fortid, nåtid og fremtid
- 18.30 Lennart Lorås, D.Sys.Psych

I denne presentasjonen vil jeg innlede med å gjennom gå systemisk terapies historie og presentere et forslag til en definisjon av post-systemisk terapi. Jeg vil videre diskutere hvordan kjerneelementene, eller systemisk terapies "DNA" kan ivaretas i et samfunn med stadig større fokus på lidelsesspesifikke, evidensbaserte metoder samtidig med forventningen om at metoden/e skal passe inn i et neo-liberalistisk kontrollregime. Hvordan kan vi ivareta systemisk terapies "DNA" samtidig som vi er bevegelige og tar innover oss samfunnets endrede krav og strukturer? Jeg vil også diskutere muligheten for en multi-epistemologisk systemisk terapi, i den hensikt å møte samfunnets stadig kontekstuelle endringer.

19.00 Festmiddag

7.30 Morgenmad

9.00 Workshops

1

Supervisionens dramaturgi og analysestrategier – et bidrag til en systemisk og narrativt inspireret supervisionspraksis

Af cand.psych. John Victor Gurnæs, Medbestyrer af Multiversitetet

Denne workshop præsenterer en supervisionspraksis, der er vokset ud af systemisk og narrativ praksis. Workshoppen henter eksempler fra både familiearbejde og fra f.eks. misbrugsbehandling og døgninstitutionsarbejde, hvor det ofte er enkeltpersoner der er i fokus.

Fordi supervision er noget der foregår i sproget og i meningens-og fortællingens landskab, er supervision et kropsligt og dramatisk relationelt anliggende i rum og tid. At arbejde aktivt med supervisions dramaturgi, er derfor denne workshops ene tema.

Workshoppens andet tema handler om den relevante viden og praksis, som det er opgaven at udvikle i supervision, og som supervisions dramaturgi baner vejen for. Supervision, der som oftest foregår i organisationer, er derfor organisationsudvikling, med alt hvad dertil hører. Analysestrategier der fører i denne retning vil blive præsenteret på workshoppen. I denne sammenhæng vil der blive rejst en kritik af sandhedsdiskursens og -ismernes, bl.a. social-konstruktionismens og 'not-knowing-positionens', diskursive kapring af familierapien, samt i dette tilfælde, af systemisk praksis.

2

Skal vi have bæredygtighed ind på bostederne?

Af Bostedet Granhøjen

Bæredygtighed fylder mere og mere i samfundet. Men skal det også fylde mere på botilbud og i behandlingen? Og hvordan? Granhøjen har arbejdet med bæredygtighed gennem mange år som en naturlig del af driften og det pædagogiske arbejde. Vi har omlagt landbrug og beskæftigelse til økologisk produktion, og hverdagen på bostederne bliver i stigende grad præget af arbejdet med at belaste natur og miljø så lidt som muligt. Dermed er bæredygtighed også blevet en del af beboerens hverdag og fortælling.

Hvordan arbejder vi med bæredygtighed i et systemisk og narrativt perspektiv? Handler bæredygtighed kun om miljø og eller kan vi tale om bæredygtig behandling og pædagogik? Skal vi på socialområdet overhovedet bruge kræfter på bæredygtighed – og hvorfor?

Workshoppen er arrangeret af Granhøjen, som er en række forskellige bo-, beskæftigelses- og behandlingstilbud til unge og voksne med psykiske lidelser og sociale problematikker.

3

Ved mor altid bedst?

Af Bostedet Granhøjen og Commuto Uddannelse

”Nu skal I skal altså gøre noget, han sidder og græder på værelset”.

Løsrivelsen fra mor, som er med til at opretholde en usund måde at leve på, lader ofte vente på sig. Vi har eksempler, der spænder fra ikke at give slip på børn, som nu er voksne og kan klare sig selv, hvor de pårørende insisterer på, at medarbejderne skal gøre ting for ”barnet”, som han selv kan – til tilfælde, hvor der sker fysisk og psykisk skade på de voksne børn, som unødige indlæggelser på somatisk afdeling eller at triggere selvskadende adfærd.

Hvordan kan vi bryde med de fastlåste roller i familiesystemet og skabe grobund for udvikling af nye og mere hensigtsmæssige familiesystemer for alle parter?

Workshoppen er et samarbejde mellem: Granhøjnen Specialpsykiatrisk Behandling som er en række forskellige bo-, beskæftigelses- og behandlingstilbud til unge og voksne med psykiske lidelser og sociale problematikker og Commuto Uddannelser har specialiseret sig i temadage og uddannelser til medarbejdere og ledere på det specialiserede socialområde.

4

Bevægelser i grupper

Af Trine Blücher, Blücher& People og Maria Olsen, Granhøjnen

Hvordan kan vi arbejde med bevægelser i grupper og samtidig sikre tilpas tryghed og forstyrrelser, så gruppen kan arbejde optimalt?

Vi vil se nærmere på, hvordan vi kan håndtere forstyrrelser i gruppedynamikken når et eller flere medlemmer bliver ramt af modvilje eller praktiserer modmagt, og vi måske selv bliver ramt af noget. Når alle mennesker kan og vil noget, hvordan positionerer vi os så som facilitatorer i forkertheds-paradoxet? Vi vil dele vores erfaringer med arbejdet med forskellige slags grupper; Leder-, medarbejder- og supervisionsgrupper.

5

Rideterapi i arbejdet med psykisk sårbare unge

Af Anne-Grete Rasmussen, Lundekollektivet

Formålet med min workshop er at beskrive en terapeutisk metode, hvor Rideterapi indgår som det centrale omdrejningspunkt i arbejdet med psykisk sårbare unge ud fra en narrativ forståelse og praksisramme. Workshoppen vil kunne give deltagerne overvejelser omkring Rideterapiens virksomme komponenter og potentiale i forhold til at tilføre noget nyt til narrativ praksis.

Nøgleord vil være: Heste, oplevelsesbaseret terapi, narrativ praksis.

6

Workshop om narrativ rusmiddelbehandling

Af Lene Rørbech og Mette Thyghøj fra Center for Forsorg og Behandling (CFB). Lene og Mette har praktiseret narrativ rusmiddelbehandling siden 2007.

Rusmiddelbehandlingen dækker over psykoterapeutisk behandling af mennesker, der er udfordret af misbrug af forskellige former for rusmidler. Det kan være alkohol, hash og/eller hårde stoffer.

I behandlingen inddrages familien, idet rusmidler ikke kun går ud over dem, der er afhængige men også deres pårørende.

På workshoppen præsenteres forskellige måder at praktisere narrativ rusmiddelbehandling på.

Der tages afsæt i konkrete eksempler fra Lenes og Mettes praksis indenfor områderne: individuel terapi, familierapi og gruppeterapi.

Workshoppen vil veksle mellem input fra Lenes og Mettes praksis og dialog med deltagerne.

10.15 Pause

10.30 Når verden kalder på ekspertise og sikkerhed: Systemiske og narrative perspektiver på viden, tvivl og fortrydelse

Dorte Lund-Jacobsen, Dorte Nissen & Thilde Westmark, Inpraxis

Man skal altid have to teorier for ellers bliver den ene til en sandhed (RolfSundet)

Når vi mødes med mennesker i samtaler, kræver det, at vi har et solidt fagligt fundament at stå på. Samtidig ændrer den kulturelle kontekst sig løbende-og det kræver fornyelse. Vi præsenterer derfor vores bud på et relevant samspil mellem den systemiske tilgang, den narrative tilgang og den kulturelle kontekst.

Vi har valgt at fokusere på viden, tvivl og fortrydelse som centrale pejlemærker i supervision og terapi. Vi ser på, hvad der bor i disse begreber fra et systemisk og narrativt perspektiv, hvorfor de for os er særligt relevante for narrativ og systemisk praksis anno 2017 og hvilken konkret udvikling af praksis de kan give inspiration til i både supervision og terapi.

Krav om ekspertise, sikkerhed og viden stiger: Hvordan håndterer vi det uden at forlade det poststrukturalistiske fundament? Hvordan kan tvivlen blive et brugbart forgreningspunkt –både for os som professionelle og dem vi taler med? Hvordan kan fortrydelse – der interessant nok endnu har til gode at få en plads i det systemiske og narrative felt – give anledning til kaste nyt lys over muligheder og dilemmaer i vores terapeutiske samtaler i en tid, hvor individualisering og præstation præger samfundet?

Formiddagen vil veksle mellem oplæg, konkrete eksempler fra praksis, filmklip og enkelte mindre øvelser.

12.50 Afslutning - 13.00 Madpakker

ÅRSMØDE 2017

10. og 11. november 2017

BACK TO BASICS - ANNO 2017

Hvor foregår årsmødet?

Glostrup Park Hotel
Hovedvejen 41
DK-2600 Glostrup

Nærmere oplysninger

Julie Falentin
juliefalentin@gmail.com

Rikke Horsgaard
rikke.horsgaard@gmail.com

Jørgen Malmkjær-Mørch
Jmm2200@gmail.com

Sune Boysen
sprogogstyrker@gmail.com

Christina Helgestad
Chris_helgestad@hotmail.com

Tilmelding og betaling

Når medarbejdere på institutioner med institutionsmedlemsskab (støttemedlemsskab) deltager i kurser og årsmøde udløses der rabat efter følgende:

1-4 deltagere	1 rabat
5-9 deltagere	5 rabatter
10-14 deltagere	10 rabatter
15-19 deltagere	15 rabatter
20-24 deltagere	20 rabatter (osv...)

Tilmeldingen sker på dette link:

stok.nemtilmeld.dk/2

Sidste tilmelding er 29. oktober 2017, derefter stiger prisen med 200 kr.

Deltagerpris

	Medlemmer:	Ikke-medlemmer:
Enkeltværelse	kr. 2.895,-	kr. 3.545,-
Dobbeltværelse	kr. 2.770,-	kr. 3.420,-
Uden overnatning	kr. 2.545,-	kr. 3.195,-

Tilmelding er bindende, dog accepteres afbud indtil 30 dage forud for årsmødet, med 50 % tilbagebetaling. Efter 12. oktober er der ingen tilbagebetaling.

